

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна
Національної академії педагогічних наук України
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Педагогічний факультет Карлового університету (м. Прага, Чехія)
Науковий університет імені Етвеша Лоранда (м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельціх (Польща)
Державний Університет «Utena College» (м. Утена, Литва)
Гуманітарний-педагогічний коледж
Мукачівського державного університету

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Збірник тез доповідей
за матеріалами VII Міжнародної
науково-практичної конференції
26-27 жовтня 2023 року

Україна, Мукачево 26-27 жовтня 2023 р.

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від 25 жовтня 2023 р.)

Рецензенти:

Хомич Лідія Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Козубовська Ірина Василівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (м. Ужгород);

Теличко Наталія Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання, Мукачівський державний університет (м. Мукачево).

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції, 26-27 жовтня 2023 р., Мукачево / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. Мукачево: Вид-во МДУ, 2023. 452 с.

ISBN 978-617-7495-53-5

У збірнику представлено тези доповідей учасників VII Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку закладів загальної середньої та вищої освіти, освіти дорослих і професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія: Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова); Гоблик В. В. – д.е.н., професор; Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., професор; Молнар Т. І. – д.пед.н., доцент; Горват М. В. – к.пед.н., доцент; Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент; Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

© Мукачівський державний університет, 2023

DR. ERDEI G. VÁLTOZÁSOK? ÚJ IRÁNYOK? VAGY MINDEN A RÉGI? – A DEBRECENI EGYETEM FELNŐTTKÉPZÉSE.....	14
DR. PÁLFI S. RESEARCH ON CHILDREN'S RIGHTS IN HUNGARIAN KINDERGARTENS	15
MATULČÍK J. KOMPARATÍVNY VÝSKUM A MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA V EDUKÁCII DOSPELÝCH	16
SAKALOVÁ B. VÝCHOVA K ZDRAVIU A ZDRAVOTNÁ GRAMOTNOSŤ NA PRIMÁRNOM STUPNI VZDELÁVANIA.....	18
SHEVCHENKO – LEDYAN C. CONTROL AND SUPERVISION OVER THE EXECUTION OF JUDGMENTS OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS.....	20
SHEVCHENKO – LEDYAN C. SPAIN: RESPECTING HUMAN RIGHTS	22
CHOVRIY S. TRAINING OF PEDAGOGICAL PERSONNEL FOR THE SYSTEM OF PROFESSIONAL EDUCATION IN THE CONDITIONS OF EUROPEAN INTEGRATION	24
CHOVRIY S., HAVOR A. THE ESSENCE OF THE “EMOTIONAL INTELLIGENCE” CONCEPT IN THE CONTEXT OF MODERN SCIENTIFIC RESEARCH	26
DR. PALLAY K., DR. MOLNAR F. THE IMPACT OF THE RUSSO-UKRAINIAN WAR ON THE STUDENT MOBILITY WITH STUDY PURPOSES FROM TRANSCARPATIA (UKRAINE)	28
HERTSOVSKA N., BIZHKO A. THE ROLE OF DISCOURSE COMPETENCE IN THE PROCESS OF LANGUAGE IMPROVEMENT	30
KHMYZOVA O. USING TED TALKS FOR IMPROVING LISTENING COMPREHENSION SKILLS	32
KRAVCHENKO T. THE CHALLENGES OF SCIENTIFIC COMMUNICATION IN THE DIGITAL AGE	33
ЩЕРБАН Т.Д., АНТОНІК Є.М. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАЛЕЖНИХ ВІД СПІЛКУВАННЯ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ.....	35
ЩЕРБАН Т.Д., ДАНКАНИЧ А.А. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МЕНЕДЖЕРА СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У РАМКАХ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ»	37
ЩЕРБАН Т.Д., ДОЛИНАЙ Т.Т. ПСИХОЛОГІЧНІ ПРИЧИНИ АГРЕСИВНОГО СПІЛКУВАННЯ ПАЦІЄНТА З ЛІКАРЕМ.....	39
ЩЕРБАН Т.Д., САМОЙЛОВ О.С. СХИЛЬНІСТЬ ДО СЕЛФІ ЯК ОДИН ІЗ ВИДІВ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ.....	41
ЩЕРБАН Т.Д., ХОМА П.П. ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПЕДАГОГІЦІ.....	43
АВШЕНЮК Н.М. ХАРАКТЕРИСТИКИ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ: БІБЛІОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ.....	45

АЛМАШІЙ К.М., БЛИК О.В. ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬОГО СПРИЙМАННЯ СВІТУ ЧЕРЕЗ ЖИВОПИС У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	47	БЛИК О.В., ДУДЛА Т.В. ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРИЙОМІВ МАЛЮВАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ОБРАЗОТВОРЧИХ НАВИЧОК МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	86
АЛМАШІЙ Е.В., ТЯГУР А.В. ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ЛЕПБУКІВ ЯК ІННОВАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО ПРИЙОМУ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»	49	БЛИК О.В., МАКСИМЕЦЬ В.В. ОЗНАЙОМЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ВИДАМИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	89
БАБИНЕЦЬ Д.В., КУЗЬМА-КАЧУР М.І. ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	51	БЛИК О.В., МАХЛИНЕЦЬ А.І. ВПЛИВ ЖИВОПИСНИХ ТВОРІВ НА МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У КОНТЕКСТІ ЕСТЕТИЧНОГО РОЗВИТКУ.....	91
БАРНА Х.В., ВЕЛИЧКАНИЧ М.В. ПЕРЕДУМОВИ ВИХОВАННЯ САМОСТІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ДОШКІЛЬНИКІВ	53	БЛИК О.В., ПАНЬКАНИНЕЦЬ Т.С. РОЗВИТОК КРЕАТИВНОЇ КОГНІТИВНОЇ АКТИВНОСТІ ЧЕРЕЗ НЕТРАДИЦІЙНІ ПРИЙОМИ МАЛЮВАННЯ.....	93
БАРНА Х.В., КОСТЮК М.О. ОСОБЛИВОСТІ СІМЕЙНИХ УЯВЛЕНЬ ПРО ІНКЛЮЗИВНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР: СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	55	БЛИК О.В., РОГАЧ Р.В. ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ЕЛЕМЕНТІВ ДЛЯ СТИМУЛЮВАННЯ ТВОРЧОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	96
БАРНА Х.В., ЛУПАК В. ТЕОРЕТИЧНИЙ ВИМІР ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	57	БЛИК О.В., СКИБА І.В. АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ВИМІР	98
БАРНА Х.В., ОРЯБКО О.Ф. РОЛЬ ТЕАТРАЛЬНО-ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РОЗШИРЕННІ СЛОВНИКОВОГО ЗАПАСУ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	59	БЛИК О.В., ТОМАШ І.І. ВИЯВЛЕННЯ ХУДОЖНЬОЇ ОБДАРОВАНОСТІ УЧНІВ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ: АСПЕКТИ ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ	100
БАРЧІЙ М.С., ВОРОНОВА О.Ю. РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЗВО	60	БЛИК О.В., ЧАЙКОВСЬКА К.Р. ДОСЛІДЖЕННЯ КЛЮЧОВИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ АСПЕКТІВ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА УСПІШНІСТЬ ІНТЕГРОВАНИХ УРОКІВ З МУЗИКИ ТА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА	103
БАСАРАБ В.В., КОРОЛЬ Н.В. ЗАСОБИ ХУДОЖНЬОЇ ПРАЦІ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	63	БЛИК О.В., ЧІРІ С.С. ФОРМУВАННЯ КОНСТРУКТИВНОГО МИСЛЕННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ШЛЯХОМ ПІДВИЩЕННЯ ЇХНІХ НАВИЧОК АНАЛІЗУ ТА ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	105
БАСАРАБ В.В., КУЦИК О.Г. ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ПРОЦЕСІ ХУДОЖНЬОГО КОНСТРУЮВАННЯ	66	БЛИК О.В., ЧІРІ С.С. ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ТВОРЧОГО СПРИЙНЯТТЯ НА ПРОЦЕСИ МИСТЕЦЬКОГО ВИРАЖЕННЯ ТА ТВОРЧОСТІ	107
БАРАНОВСЬКА О.В., КЛЕНОВСЬКА В.В., ЛАЛАК Н.В. ПЕДАГОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ПАРТНЕРСТВА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ТА СІМ'Ї	68	БЛИК О.В., ШТЕФАНЬО Ж.М. ВПЛИВ СУЧАСНОГО ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА НА ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНИХ СМАКІВ ШКОЛЯРІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	110
БЕДЕВЕЛЬСЬКА М.В. РОЛЬ СЛОВАЦЬКОЇ МОВИ В ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ.....	71	БОБАЛЬ Т.І., КУЗЬМА-КАЧУР М.І. ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ПРИРОДИ	112
БЕРЕЖНА С.І. ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ОСОБИСТІСНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ СТАРШОКЛАСНИКІВ З РІЗНИМ РІВНЕМ ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ.....	72	БОЙКО А.В., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. АНАЛІЗ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ВІДНОШЕННЯ СТУДЕНТІВ ДО ПРОБЛЕМ МОДЕЛЮВАННЯ УРОКУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	114
БЕСПАЛЬКО В.В., КАРНАКОВА Г.О. ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ЗАСАДИ ВИКЛАДАННЯ МУЗИЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ВИКОНАВСЬКОМУ АСПЕКТІ... ..	75	БОКША Н.І., АНДРЕЙЧИК М.В. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЗАГАЛЬНОКУЛЬТУРНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ НА УРОКАХ ТА У ПОЗАУРОЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	117
БЕСПАЛЬКО Л.А., БЛИК О.В. ЗОБРАЖУВАЛЬНА ТВОРЧІСТЬ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	78	БОКША Н.І., ГРЕШКО В.В. ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНОСТЬ ЯК ЗАСІБ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	119
БЄЛІЧКО А.М., БЛЮК О.Г. ЗАГАЛЬНЕ НЕДОРОЗВИНЕННЯ МОВЛЕННЯ: ПОНЯТТЯ І ПРИЧИНИ	80	БОКША Н.І., ПИЛИПКО К.А. ГУРТКОВА РОБОТА ЯК ФОРМА ПОЗАУРОЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ	121
БІГУН Л.І., БЛИК О.В. ВИЗНАЧЕННЯ РОЛІ ТА ВАГОМОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ У СТИМУЛЮВАННІ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ПІД ЧАС УРОКІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА	84		

мувати» зайві сигнали й сконцентруватися. Не треба за це гримати на школярів.

Здобувачі вищої освіти першого(бакалаврського) рівня педагогічного факультету спеціальності 013 Початкова освіта Мукачівського державного університету проходять педагогічну практику (Адаптація дитини в освітньому середовищі початкової школи). Спостерігаючи за роботою класовода, здобувачі відмітили, щоб процес адаптації пройшов успішно доцільно використати такі поради:

1. Якщо дитина втомлюється, не може сприймати, аналізувати та запам'ятовувати інформацію, доцільно зробити їй індивідуальний розклад.

2. Хвалити учнів, навіть якщо вони пишуть «каракулі» – дитина дуже-дуже старанно працює, і ми її за це хвалимо.

3. Коли ми проживаємо складний період, перебуваємо у стресі, наша самооцінка знижується. Не дивно, що сьогодні діти часто живуть в режимі очікування невдачі. Їм потрібен досвід перемог і підтримка однолітків та дорослих. Варто давати їм маленькі завдання, виконавши які, вони б отримували швидкий результат.

4. Дорослі допомагають і показують дітям, але не роблять нічого за них.

6. Заохочувати розвиток дрібної моторики – малюємо, ліпимо, вирізаємо, клеїмо.

7. Емоції батьків, світогляд, психологічний та емоційний стан – усе це впливає на учнів. Якщо батько злий, незадоволений, стурбований – все це відчуває дитина. Але дитина не знає, що робити, і у неї наростає стрес.

8. Учням, батькам не соромитися звертатися до вчителів чи інших експертів за допомогою, порадою та запитаннями.

Отже, адаптаційний період у першокласників проходить не завжди легко, Труднощі, які виникають в освітній діяльності, та ще й в умовах воєнного стану, не всі школярі можуть долати в силу своїх особистісних та інтелектуальних особистостей, що призводить до стресового перенапруження, тривожності. Ці всі труднощі заважають успішності дітей, та перешкоджають у гармонійному розвитку та подальшій освітній діяльності.

Список використаних джерел

1. Гнатюк О. В. Адаптаційні розлади в учнів молодшого шкільного віку в умовах воєнного стану, 2022.
2. Наказ МОЗ України «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти» №2205 (2020, 25 вересня). <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-25092020--2205-prozatverdzhennja-sanitarnogo-reglamentu-dlja-zakladiv-zagalnoiserednoi-osviti>

МОТИВАЦІЯ ЯК ЗАСІБ ОРГАНІЗАЦІЇ УСПІШНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНІЙ ШКОЛІ

Мотивація у педагогіці завжди була і є одним з найважливіших компонентів навчання, фундаментом для здійснення всебічного розвитку особистості. У Національній доктрині розвитку освіти особлива увага звертається на формування світогляду, розвитку творчих здібностей. Зауважимо, що мотиваційний компонент є одним з найважливіших елементів будь-якого навчально-виховного процесу при вивченні школярами різних навчальних предметів, і особливо у початковій школі.

Психологічні дослідження використання різноманітних засобів мотивації проводились багатьма вченими, зокрема Л. В. Занковим, І. М. Соловйовим, Ж. І. Шиф, та ін. У педагогіці проблемі мотивації школярів до навчання великого значення надавав ще К. Д. Ушинський. Дослідження мотивації сприяє розширенню та поглибленню знань щодо мотиваційної сфери особистості, вивченню чинників, які впливають на формування мотивації до навчання у здобувачів освіти. Провідна роль освіти і вчителя в суспільстві, необхідність підготовки сучасного вчителя у відповідності до вимог суспільства підкреслюється в законодавчих державних документах України: Законах України «Про освіту» [1], Національній стратегії розвитку освіти України на період до 2021 року [2], Концепції Нової української школи [3] та ін. Ці документи визначають пріоритети національної освіти щодо формування нової генерації педагогів, здатних до мотиваційного навчання. Проведений аналіз науково-теоретичних джерел із проблеми дослідження дає підстави констатувати, що проблема мотивації навчання є однією з центральних у педагогіці та педагогічній психології. Мотивація до навчання – одна із головних умов реалізації освітнього процесу. Вона не тільки сприяє розвитку інтелекту, але є рушійною силою удосконалення особистості в цілому. Формування мотивації в учнів до навчально-пізнавальної діяльності є однією з головних проблем сучасної школи. Її актуальність обумовлена оновленням змісту навчання, постановою завдань формування у школярів прийомів самостійного набуття знань, пізнавальних інтересів, життєвих компетенцій, активної життєвої позиції, здійснення в єдності трудового, морального виховання учнів, введенням профільного навчання у старших класах. Проблема формування мотивації знаходиться на межі навчання й виховання. Це означає, що увага педагогів та психологів повинна бути не тільки спря-

мована на здійснення учнем навчання але й на те, як і що відбувається у розвитку особистості учня в процесі навчально-пізнавальної діяльності. Формування мотивації – це виховання у дітей та учнівської молоді ідеалів, створення системи цінностей, пріоритетів соціально прийнятних в українському суспільстві, у поєднанні з активною поведінкою учня, що означає взаємозв'язок між усвідомленими та реально діючими мотивами, єдність слова, діла та активної життєвої позиції учня. Мотивація до навчання складається із багатьох аспектів, які змінюються й вступають в нові співвідношення (суспільні ідеали, сенс навчання для учня, його мотиви, цілі, емоції, інтереси, рівень навчальних досягнень, когнітивні можливості). Становлення мотивації є не просте зростання позитивного або негативного відношення до навчання, а й утворення складних структур мотиваційної сфери. Ці окремі структури мотиваційної сфери повинні стати об'єктом управління з боку вчителя. Мотивація – це інтереси, потреби, прагнення, емоції, переконання, ідеали, установки, які спонукають учня до діяльності. Мотивація сприяє появі в здобувача освіти навчальної ініціативи й любові до навчання, спонукає його діяти з максимальною енергією в різних навчальних ситуаціях. Існує кілька теорій мотивації діяльності людини, але для вчителя важливо одне: опанування способами створення на уроці такого навчального середовища, у якому б учні відчували внутрішню потребу вчитися.

Одним із шляхів формування позитивного ставлення дітей до навчання є створення системи мотивів діяльності особистості, яка піддається педагогічному управлінню та забезпечує визначення поведінки учнів, їх ставлення до вивчення того чи іншого навчального предмета. Під мотивацією розуміють сукупність спонукальних факторів, які визначають активність особистості. Працюючи над формуванням мотивації дитини, потрібно враховувати психологічні особливості її віку (провідну діяльність, особистісно значущих для неї людей тощо), її індивідуальні особливості та специфіку предмета. Так, для учнів початкової школи, важливою діяльністю є ігрова, а головними людьми у житті – батьки та перша вчителька. У початковій школі навчальна діяльність всіх учнів підтримується переважно за рахунок самозадоволення, зростання самооцінки, самоповаги, усвідомлення необхідності навчання. Стимулом для цього є похвала, хороша оцінка. Тому для цього вікового періоду важливо:

1. «Навчати, граючись» або «граючись, навчати». Бо гра – це спосіб життя і діяльності дитини. Гратися – це завжди весело, цікаво. Під час гри дитина позасвідомо, без напруги засвоює, і закріплює надзвичайно багато інформації; 2. Створення ситуації успіху для дитини, формування у неї віри у власні сили; 3. Розвивати природну допитливість дитини, зробити процес навчання цікавим для малюка; 4. Встановити позитивні стосунки із батька-

ми школярів. Від ставлення до школи та до вчительки всієї сім'ї та дитини залежить і бажання цієї дитини вчитися;

4. Навчити учнів поділяти складні завдання на етапи і виконувати ці етапи послідовно. Це знизить у дитини напруження перед великими і складними завданнями, додасть їй впевненості та навчить планувати свою діяльність;

5. Враховувати, що за типом сприйняття нового матеріалу учнів умовно можна поділити на три типи: візуали, аудіали та кін естетики, та добирати такі методи, прийоми та засоби навчання, за яких учень будь-якого з цих типів був би успішним і почувався б комфортно.

Кращим засобом впливу на них є повага, визнання особистості. Ому варто звертати увагу на можливість школяра виразити свою індивідуальність, висловити власну думку, поспілкуватися без небезпеки отримати заваження, проявити самостійність, підвищити самооцінку.

Тому вчителеві потрібно:

– обирати такі методи діяльності на уроці, які дозволяють підліткам реалізувати потребу у спілкуванні, наприклад, інтерактивні методи навчання;

– створювати на уроці навколо учнів атмосферу свободи вибору: йти до дошки чи відповідати з місця, виконувати це завдання чи інше, тощо;

– використовувати найбільш значущі прийоми соціальної мотивації: встановлення відносин співпраці між вчителем і учнями, залучення учня до організації освітнього процесу, до важливої діяльності;

– бачити успіхи і не помічати невдачі, адже невдача веде до розчарування, браку мотивації, а брак мотивації веде до прямої відмови зробити ще одну спробу.

Список використаних джерел

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року: Указ Президента України від 25.06.2013 р. № 344/2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.
3. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/>

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>